

Necesér maršála Václava Radeckého z Radče obsahuje všechny cestovní nezbytnosti pro muže vysoké hodnosti. Co v něm není?

- a) snídaňový servis i s vaříčem
- b) udělená vojenská vyznamenání**
- c) sadu pravítek a měřítek a dalekohled

K čemu sloužila bradýřská miska?

- a) Tato miska se díky charakteristickému okrouhlému výřezu mohla při holení přiložit těsně ke krku, na rozdíl od běžných nádob.**
- b) Používala se k obřadnímu omytí rukou, bývala situována v sakristii kostela a měla často tvar mušle.
- c) Tato ranhojičská miska byla součástí nezbytné výbavy lazebníka při přikládání pijavic.

Kdy se začaly v evropských městech budovat moderní kanalizační systémy srovnatelné např. s antickým Římem?

- a) Hned po vynálezu splachovacího záchodu, nahradilo to do té doby oblíbenou praxi vylévání nočníků před dveře nebo z oken.
- b) Paříž se pyšnila exkluzivní moderní kanalizací už za Ludvíka XIV.
- c) Teprve v 19. a 20. století. Do té doby se obsah záchodů vynášel do odpadních jímek nebo do sudů vyvážených mimo město.**

Jaký mycí prostředek se do nádržek do koupelny v 30. letech 20. století nedával?

- a) písek
- b) soda
- c) ocet**

KRÁLOVSKÉ POSEZENÍ

Pracovní list pro
starší děti

Správné řešení najdete na

www.muzeumlb.cz

Jaká autorita stála za prvními hygienickými nařízeními?

a) Ženy – pod jejich dohledem museli všichni členové rodiny dodržovat přísný soubor požadavků na osobní hygienu již od počátku věků.

b) Bůh – všechna náboženství měla závazný soubor pravidel ohledně dodržování duševní i tělesné hygieny, nejpřísnější pro kněží a vládců.

c) První soubor hygienických nařízení pochází z Antického Říma, který držel ve své době v péči o osobní hygienu jednoznačné prvenství.

Přiřaď historické názvy toalet ke správným popisům:

Lavatrina → Středověké kláštery. Při vstupu na záchod si řeholníci stahovali kápi hluboko přes obličej, aby se neposkvřili pohledem na nečisté místo.

Necessarium → Starověký Řím. V domácnostech byly záchody jednomístné, v lázních měly naopak více míst v řadě nebo v půlkruhu vedle sebe a sloužily také jako středisko společenského života.

Prevét → Středověké hrady. Tyto záchody se nalézaly nejčastěji ve výklenku nad hradním příkopem, nad řekou, nebo nad odpadní jímkou.

Jedním z předchůdců záchodů byly hygienické stolice, často maskované jako jiný kus nábytku. Kterou na výstavě nenajdete?

a) truhlu

b) křeslo

c) stolec s imitací knih

Kdy vynalezl britský sir John Harrington splachovací záchod?

a) V roce 1926, když se narodila královna Alžběta II., tedy před 88 lety.

b) Bylo to 1838, v roce korunovace královny Viktorie, před 176 lety.

c) V roce 1596 za královny Alžběty I., už je to tedy 418 let.

Zkratka „WC“ (wasserkloset / wathercloset) ilustruje vývoj konstrukce záchodů. Z čeho vzniklo slovo kloset a proč?

Vzniklo z anglického slova „closed“ = „uzavřeno“, označovaly se jím nádoby a hygienické stolice s těsnícím uzávěrem úspěšně bránícím zápachu.

Kdy se před něj přidalo slovo wasser/water?

„Wasser/water“ = voda, WC tedy označuje klosety splachované vodou.

Když situace znemožňovala navštívit toaletu, používaly se různé, speciálně tvarované nádoby. Pro co byla která nejvhodnější?

Matula → Byl oblíben v barokním dvorském prostředí mezi dámami, neboť dobová móda s množstvím sukni neumožňovala během dne použít normální toaletu.

Ložní urinál → Tato nádoba se využívala zejména pro určování nemoci podle moči nebo k věštění budoucnosti.

Bourdalou → Nejčastější uplatnění našla tato nádoba ve špitálech, její tvar je uzpůsoben k užití na lůžku při nemoci.

Co zdobí toaletní mísu WC Unita z roku 1897?

Vystavené WC je bílé – neomalované, zdobí jej pouze reliéf květiny.